

ВПЛИВ ПРОГНОЗІВ НА ПОВЕДІНКУ АГЕНТІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Заруба В. Я.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Особливість прогнозів соціально-економічних явищ полягає в тому, що на їх засадах цих прогнозів здійснюють свою діяльність різноманітні агенти соціально-економічних систем (їх підсистеми і елементи).

Кожний агент, який приймає рішення на засадах прогнозу, намагається запобігти виникненню ситуацій, які носять для нього негативний характер, і збільшити імовірність реалізації позитивного для себе прогнозу.

Це може приводити, зокрема, до самореалізації прогнозу або до його повного нездійснення.

У багатьох публікаціях прогнозування розглядають як один з різновидів інформаційного управління, у якому агенту надається інформація про ситуацію, орієнтуючись на яку агент нібито самостійно обирає лінію своєї поведінки.

До інформаційного управління належать PR-технології, які спрямовуються на створення певного іміджу організації або її лідеру, реклама та пропаганда товарів та інші засоби цілеспрямованого впливу на цілі, переваги, та поведінку громадськості.

Прогноз може бути застосованим певними суб'єктами (владою, політичними партіями, громадськими організаціями, діловими колами) для цілеспрямованого впливу на поведінку агентів соціально-економічної системи. У цьому випадку прогноз, який розробляється з урахуванням впливу на агентів наданої їм інформації про майбутнє, може не відповідати прогнозній інформації, яка оголошується агентам.

Для урахування впливу результатів прогнозування на поведінку агентів виникає необхідність розв'язання проблем оцінки точності прогнозу та його ефективності як управлінського впливу, розробки моделей реакції агентів на прогнозну інформацію, що їм оголошується, створення організаційно-економічних механізмів протидії маніпуляціям свідомістю громадськості, які мають шкідливі наслідки.